

UNIVERZITET CRNE GORE
FAKULTET POLITIČKIH NAUKA

Institucije Evropske unije

Doc. dr Ivan Vuković

NASTANAK I RAZVOJ EVROPSKE POLITIČKE ZAJEDNICE

- Evropska unija (EU) danas
 - 28 država-članica
 - 24 službena jezika
 - 500 m. stanovnika
 - Prostor slobode, mira i demokratije
 - Najveća ekonomska i trgovinska sila na svijetu

NASTANAK I RAZVOJ EVROPSKE POLITIČKE ZAJEDNICE

- **Evropa nakon Drugog svjetskog rata**
 - Žrtve rata, fizičko uništenje, izbjeglički kampovi, glad
 - https://www.youtube.com/watch?v=R5i9k7s9X_A
 - Stvaranje institucionalnog okvira za ekonomsku obnovu i političku saradnju
 - Bretton Woods (1944.); UN (1945.); Maršalov plan (1947.); OEEC/D, Beneluks (1948.); Briselski ugovor, NATO, Savjet Evrope (1949.); EFTA (1960.), EFTA (1994.)

NASTANAK I RAZVOJ EVROPSKE POLITIČKE ZAJEDNICE

• Šumanova deklaracija (09.05.1950.)

○ „...The coming together of the nations of Europe requires the elimination of the age-old opposition of France and Germany [...] With this aim in view, the French Government proposes that action be taken immediately on one limited but decisive point...”

○ <https://www.youtube.com/watch?v=c0dsdgpFjGo>

- **Pariski ugovor (18.04.1951./23.07.1952.)** – na 50 godina
 - Evropska zajednica za ugalj i čelik (*European Coal and Steel Community*)
 - *Inner six* – Francuska, SR Njemačka, Italija, Benelux

NASTANAK I RAZVOJ EVROPSKE POLITIČKE ZAJEDNICE

- **Institucionalna struktura EZUČ-a:**
 - **Visoka vlast (*High Authority*)**
 - Nadnacionalni („supranational“) organ, devet članova, odluke/preporuke/mišljenja, prosta većina, Ž. Mone prvi predsjednik
 - **Konsultativni komitet (*Consultative Committee*)** – vox populi
 - **Savjet ministara (*Special Council of Ministers*)**
 - Ministri-država članica (*intergovernmental*), 3-mjesečno predsjedavanje, izvan oblasti uglja i čelika Visokoj vlasti potrebna saglasnost Savjeta prilikom odlučivanja
 - **Zajednička skupština (*Common Assembly*)**
 - 78 (delegiranih) članova, konsultativni organ, P.A.Spak prvi predsjednik
 - **Sud pravde (*Court of Justice*)**
 - Rješava sporove među državama/nadzire primjenu i daje tumačenje zakona EZUČ-a, sedam sudija, mandat od 6 godina s mogućnošću reizbora
- Plevenov plan, 1950. (*European Defence Community*)
- Konferencija u Mesini (1955.) i Spakov izvještaj (1956.)

NASTANAK I RAZVOJ EVROPSKE POLITIČKE ZAJEDNICE

- Rimski ugovori (25.03.1957./01.01.1958.)
 - Evropska ekonomska zajednica (*European Economic Community*)
 - Evropska zajednica za atomsku energiju (*EURATOM*)
 - Komisija EEZ – 9 članova, zakonodavna inicijativa i primjena Ugovora; V. Holštajn (1958-1967.) + **Komisija EURATOM-a**
 - Dva Savjeta ministara, 6-mjesečno predsjedavanje + COREPER
 - Parlament (*European Parliamentary Assembly*) – jedno zasjedanje godišnje u Strazburu (odbori u Briselu), ograničena savjetodavna funkcija, R. Šuman prvi predsjednik
 - Sud (*European Court of Justice*) - neposredno dejstvo i naređenost, zajednički za tri organizacije
- **Merger Treaty - 08.04.1965./01.07.1967.**
 - Evropske zajednice (*European Communities*)

NASTANAK I RAZVOJ EVROPSKE POLITIČKE ZAJEDNICE

- **De Gol (1958-1969.)**

- Fušev plan (1961.), „Krizna prazne stolice“ (1965.) i Luksemburški kompromis (1966.)

- **Reforme Zajednice**

- Jedinostveni evropski akt (1986/1987.)
- Ugovor iz Matrihta (1992/1993.)
- Ugovor iz Amsterdama (1997/1999.)
- Ugovor iz Nice (2001/2003.)
 - Prijedlog ustava EU (2005.)
- Lisabonski ugovor (2007/2009.)

NASTANAK I RAZVOJ EVROPSKE POLITIČKE ZAJEDNICE

- Širenje Zajednice

- **1973.** (V. Britanija, Irska i Danska)

- Norveška (1972.)

- **1981.** (Grčka)

- Grenland (1982.)

- **1986.** (Portugal i Španija)

- **1995.** (Švedska, Finska i Austrija)

- Norveška (1994.)

- **2004.** (Letonija, Litvanija, Estonija, Slovenija, Slovačka, Češka, Poljska, Mađarska, Kipar i Malta)

- **2007.** (Rumunija i Bugarska)

- **2013.** (Hrvatska)